

De voorbije twee jaar reisde Magnum-fotograaf Carl De Keyzer door het voormalig Oostblok. In het totaal verbleef hij er 8 maanden gedurende een vijftal perioden. Zes á zevenduizend negatieven maakte hij er, waarvan hij er 69 selecteerde voor een boek en een tentoonstelling met als titel *East of Eden*.

Ten Oosten van het Paradijs, zoals Carl De Keyzer het fotografisch ervaarde als een overgang van een oude wereld met van hogerhand vastgelegde leefpatronen naar een lang gekoesterde droom van vrijheid en welvaart.

PORTFOLIO

DOOR XAVIER ROMBOUS

CARL DE KEYZER

EAST OF EDEN

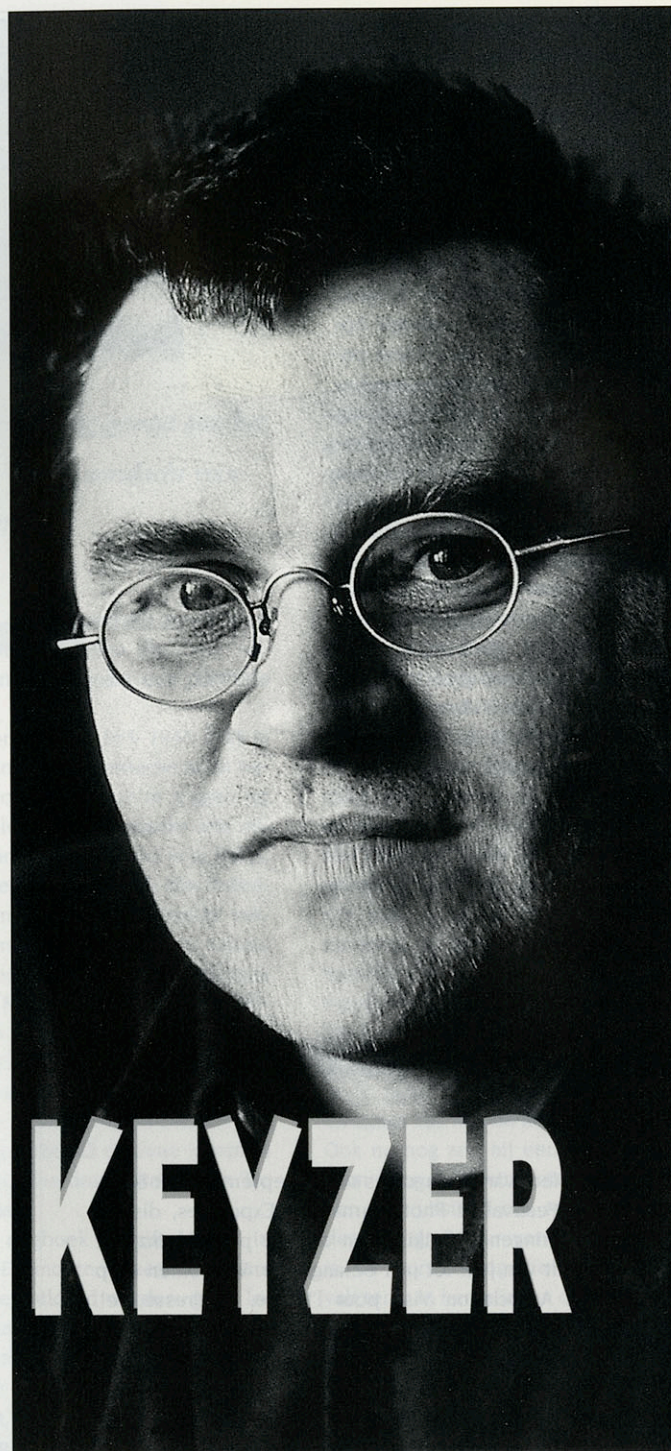
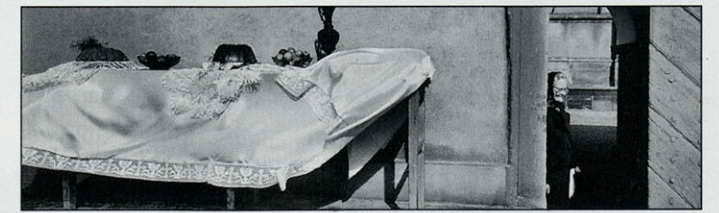

Foto boven: Carl De Keyzer (foto Xavier Rombouts)

KALWARIA ZEBRZYDOWSKA- POLEN 1994

Ieder jaar met Goede Vrijdag en Paaszaterdag wordt in dit Poolse dorpje met een imposante abdij een middeleeuwse processie gehouden. Tegen de 30.000 pelgrims leggen een tocht af van ongeveer 20 km in de velden rondom de abdij. Velen doen dat op hun blote knieën. Van kerk tot kerk en van kapel tot kapel schuift de menigte voort door het landschap. Het laatste gedeelte is een steile klim naar de top van een heuvel. Een schare priesters stapt voorop. Daarachter komen verklede Romeinse soldaten met in hun midden een bekend acteur die de rol van Jezus speelt. De massa pelgrims sluit de rij.

Foto 1 toont de tafel die gebruikt werd als decor voor het Laatste Avondmaal. Na deze vertoning werd de tafel letterlijk bestormd door tientallen pelgrims om de laatste restjes brood en wijn te veroveren. Foto 2 laat de uiteindelijke klim naar het graf van Jezus zien.

Kalwaria Zebrzydowska- Polen 1994

BRASOV- ROEMENIE 1994

Ten tijde van de val van Ceaucescu werd ook in deze stad hevig strijd geleverd. Getuigen daarvan de grote metalen kruisen die ter herinnering in het stadspark werden opgericht. Daaronder en onder de jaren van verwaarlozing door het dictatoriaal bewind heeft

Brasov- Roemenië 1994

het uitzicht van deze historische stad veel te lijden gehad. Nu wordt alles in het werk gesteld om er opnieuw een toeristisch aantrekkelijke plaats van te maken. Arbeiders leggen kabels om de nieuwe fonteinen en stadsverlichting van stroom te voorzien.

Korce- Albanië 1995

KORCE- ALBANIË 1995

In het door corruptie geteisterde Albanië vergeet ik nooit meer de aanblik die de stad Korce na een wolkbreuk bood.

Nergens had ik ooit zoveel verval en verwaarlozing gezien.

Op zoek naar het enige hotel dat er in deze stad zou zijn, parkeerde ik mijn auto voor een betonnen gebouw waar een soldaat de wacht hield. Het bleek het stadhuis te zijn. De soldaat wees me een van de vervallen gebouwen aan de overkant van het plein aan, wat het hotel bleek te zijn.

BRATISLAVA - SLOVAKIJE 1994

Het is feest in de stad want na jaren gaat het casino terug open. Notalbelen en nouveaux- riches samen met een aantal buitenlandse genodigden wonen de plechtigheid bij. Elkeen krijgt een buidelje jetons om gratis het systeem te kunnen uitproberen. In groot ornaat en met dodelijke ernst beproeven ze hun nieuw geluk aan de speeltafels. Als de gratis aangeboden jetons op zijn hebben ze de gelegenheid er zelf te gaan kopen, uiteraard. Bratislava zet opnieuw een stap in de richting van het ooit verafschuwde kapitalisme.

Bratislava- Slovakije 1994

Foto boven: Boedapest- Hongarije 1994

Sibiu- Roemenië 1994

BOEDAPEST- HONGARIJE 1994

Nationale feestdag in de stad: aan de overkant van de Donau troept iedereen samen voor een groots vuurwerk. Weg van deze menigte bevindt zich deze grootvader en zijn kleinzoon. Met een Zenit camera zag ik hem al een hele tijd bezig zijn kleinzoon te fotograferen die hij liet poseren voor alle mogelijke panorama's en heldenstandbeelden. Het clichébeeld uit een afgesloten periode was haast perfect tot grootvader uit zijn katoenen draagtas een grote colafles nam....

SIBIU- ROEMENIE 1994

Het is zondagmorgen in de stad. Keurig geklede heren en dames paraderen over het marktplein. Het is

stil en ingetogen, want het verkeer mag op zondag niet de stad in.

Plots zag ik een vrouw zonder benen op een krakkemikkig karretje met scheve wieltes zich met gescheurde handschoenen voortslepen over het plein.

Ik had al heel wat armoede in Oost- Europa gezien en ook gefotografeerd, maar deze keer duurde het zeker tien minuten, de tijd die de vrouw nodig had om het plein over te steken, vooraleer ik mezelf kon motiveren om foto's te maken.

Ik begon de vrouw op haar tocht te volgen. Op weg naar het station werd ze door minstens vier verschillende jonge mensen voortgetrokken. Die namen ieder een kilometer of zo voor hun rekening. Gescheld en getier was hun dank voor hun goede daad. Maar de

Boedapest- Hongarije 1994

aanwezigheid van de fotograaf strekte haar blijkbaar tot eer, want ze keek bijna doorlopend trots op naar de camera.

BOEDAPEST- HONGARIJE 1994

Veel kledingzaken zien het als hun morele plicht om tijdens week-einden met een modeshow uit te pakken.

In een drukke winkelstraat kan het dan gebeuren dat er minstens een 10-tal shows tegelijk aan de gang zijn.

Eerst begint men met een lichtjes erotisch getinte lingerie- show om de voorbijgangers aan te trekken. Nadien zie je de winkelrekken en etalages alsmaar leger worden, want de hele collectie wordt door de duidelijk vermoeide mannequins geshowd.

KARLOVY VARY (KARLSBAD)- TSJECHIE 1994

Om de opening van het nieuwe toeristische seizoen meer kracht en luister te geven werd een week lang feest gevierd.

Optochten en concerten alom. Helden uit perioden van voor het communistisch bewind worden opnieuw gevierd en in optochten ten tonele gevoerd. Ook laat men wat graag nieuwe produkten en verworvenheden zien, zoals hier tijdens een modeshow in volle straat.

BOEDAPEST- HONGARIJE 1994

Enkele minuten geleden stond op dit podium de nieuwe president van de Hongaarse republiek. Naar aanleiding van de nationale feestdag had hij vanop de-

ze plaats zijn feestspeech gegeven. De plaats heet "het bastion van de Visser". Op vraag van haar man poseert deze vrouw alsof zij de hoogwaardigheidsbekleder in persoon is.

WARSCHAU- POLEN 1994

Na de tweede wereldoorlog gaf Stalin dit gigantisch cultuurpaleis gebaseerd op de zeven Moskouse wolkenkrabbers cadeau aan de Poolse staat. Het gebouw deed jaren dienst als symbool voor het communisme. Het werd vooral gebruikt door de bureaucratie en het propaganda-apparaat. Nu weet men er geen raad meer mee.

Vlak ernaast is er het amusementspark Cricoland. In de winter blijven de mensen er weg, toch wachten half bevroren clowns op publiek om hun act te doen. Vanuit mijn hotelkamer kijk ik uit op Cricoland met zijn nachtelijke lichtjes voor het opdoemende cultuurpaleis: voor mij een van de zoveel deprimerende beelden hier om nooit te vergeten.

Foto boven: Karlovy Vary (Karlsbad)- Tsjechië 1994

Boedapest- Hongarije 1994

Warschau- Polen 1994

KRAKAU- POLEN 1994

Op paasmaandag wordt in Polen het lichaam van Christus aan het kruis gekust. Dat was jaren geleden in Vlaanderen ook de gewoonte. Ik herinner me dat nog levendig. Met mijn in zwarte rouwklederen gestoken familieleden gingen we de gipsen voeten van het Christusbeeld kussen. Telkens veegde een koster met een stukje linnen de voeten terug schoon. Deze gebeurtenis staat in mijn geheugen gegrift en doemt nog vaak in mijn dromen op. Toen ik dit tafereel in het hedendaagse Polen zag, dacht ik me teruggeplaatst in het Vlaanderen van mijn prille kindertijd en misschien nog verder terug.

Op de foto bewaken twee priesters het lichaam van Christus in een donkere kapel onder een van de talrijke kerken, waar dagelijks tien en meer missen worden opgedragen. ◇

Krakau- Polen 1994

Expositie

East of Eden, Nederlands Foto Instituut, Witte de Withstraat 63, Rotterdam, tot en met 30 juni. Werk van Carl De Keyzer en 8 door hem uitgenodigde oosteuropese fotografen. Geopend di- zo 11- 17 uur.